

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının İyi Oluş Kavramına Yönelik Görüşlerinin Kültürlerarası İncelenmesi: Türkiye-Polonya Karşılaştırması

Cross-Cultural Examination of Preschool Children's Perceptions of the Concept of Well-Being: A Comparison between Türkiye and Poland

Nesrin AKBAYRAK^{ID}

ÖZ

Amaç: Bu çalışma, okul öncesi dönem çocuklarının iyi oluş kavramına yönelik görüşlerinin incelenmesini ve kültürlerarası benzerlik-farklılıklarını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Yöntem ve Araçlar: Durum çalışması deseninde planlanan çalışmaya Türkiye ve Polonya'dan 5-6 yaş grubu 100 Türk ve 100 Polonyalı çocuk katılmıştır. Türk çocuklar 40 kız, 60 erkek, Polonyalı çocuklar ise 42 kız ve 58 erkekten oluşmaktadır. Örneklem grubundaki çocuklarla 2023-2024 eğitim-öğretim döneminde Türk ve Polonya okul öncesi eğitim programları dikkate alınarak hazırlanan ve 10 hafta boyunca devam eden iyi oluş kavramına yönelik etkinlikler yapılmıştır. Araştırmada veriler, Google Forms üzerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Toplanan veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir.

Sonuçlar: araştırma bulgularının incelenmesinin sonucunda Türkiye ve Polonya da öğrenim gören okul öncesi dönem çocuklarının iyi oluş farkındalık düzeylerinin birbirine yakın olduğu, çocukların iyi oluş düzeylerini arttırmak için benzer etkinliklere başvurdukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İyi oluş, okul öncesi eğitim, kültürlerarası karşılaştırma, farkındalık

ABSTRACT

Purpose: This study aims to examine preschool children's perceptions of the concept of well-being and to explore the cross-cultural similarities and differences in these perceptions.

Method and Materials: In the study, which was planned in case study design, 100 Turkish and 100 Polish children aged 5-6 years from Türkiye and Poland participated. Turkish children consisted of 40 girls and 60 boys, and Polish children consisted of 42 girls and 58 boys. Activities for the concept of well-being were carried out with the children in the sample group for 10 weeks in the 2023-2024 academic year. The data were collected through a semi-structured interview form via Google Forms. The collected data were analysed by content analysis.

Results: Upon examining the research findings, it was concluded that preschool children in Türkiye and Poland have similar levels of well-being awareness, and that children engage in similar activities to enhance their well-being.

Keywords: awareness, cross-cultural comparison, preschool education, well-being

* This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.

Sorumlu Yazar/Correspondence Author: Nesrin AKBAYRAK(Millî Eğitim Bakanlığı)

E-posta/E-mail: nesrinakbayrak22@gmail.com

Geliş Tarihi/Received: 16.01.2025

Kabul Tarihi/Accepted: 15.05.2025

Ç. Yayınlanma Tarihi/Online Published: 31.05.2025

GİRİŞ

Birey, içinde bulunduğu ortamla uyum içerisinde yaşayarak, sağlıklı gelişim gösterebilmeyi duygular yoluyla yapmaktadır. Duygular insan hayatında önemli bir yere sahiptir ve bireyler duygular yoluyla sosyal ilişkilerini düzenlemektedir. Bu sebeple bireyler, yaşamlarını sağlıklı olarak devam edebilmek için çevresiyle etkili iletişim kurmayı amaçlamaktadır. Çevresiyle sağlıklı iletişim kurabilen bireylerin, kendilerini daha mutlu hissettikleri, bu durumda iyi oluş düzeylerini etkilediği ifade edilmektedir (Muzafferoğlu, 2019; Cheng ve Lam, 2010; Yıldız, 2010; Çeçen, 2008; Kesebir ve Diener, 2008; Gilman ve Huebner, 2006; Cha, 2003; Diener ve ark., 2003; Schimmack ve Diener, 2003; Ullman ve Tatar, 2001; Diener ve Diener, 1995; Coopersmith, 1967).

Duygularını ifade edebilmenin, mutlu birey olmanın temelleri okul öncesi dönemde atılmaktadır ve bu dönem, çocukların iyi oluş düzeylerinde temel öneme sahiptir. Okul öncesi dönem, çocukların temel bilgi ve beceriler kazanmasına, yakın çevrelerinin sunacağı destek ile potansiyelinin en üst seviyeye çıkmasına dolayısıyla çocukların pozitif ve güvenli şekilde gelişmelerine destek olmaktadır (Marbina ve ark., 2015; Sucuoğlu ve ark., 2015; Ekinci Vural, 2006). Çocukların çevresiyle olumlu ve güvenli şekilde kurduğu iletişim ve etkileşim tüm gelişim alanları üzerinde önemli bir paya sahiptir. Çocukların kurduğu etkili iletişim ve etkileşim sosyal duygusal açıdan daha güçlü hissetmelerini ve öğrenme fırsatlarından tam olarak yararlanmalarını sağlayarak iyi oluşlarını artırmaktadır (Grossman ve ark. 2021; MashfordScott ve ark., 2012; Mayr ve Ulich, 2009; Zaff ve ark., 2003). Bu dönemde yapılan müdahaleler, bireylerin bilişsel kapasiteleri, kişilikleri ve sosyal davranışları üzerinde kalıcı etki bırakabilmektedir dolayısıyla okul öncesi dönem, gelişim açısından kritik bir dönemdir (Koshy ve ark., 2024; Dinh ve Robinson, 2023; Tunçeli ve Zembat, 2017; Nix ve ark., 2016).

Dwivedi ve Brinley Harper (2004), çocuklarda iyi oluş kavramını duygusal, yaratıcı, zihinsel ve psikolojik açıdan sağlıklı gelişime sahip olması, farklı bireylerle olumlu ilişkiler kurabilmesi ve devam ettirebilmesi, tek başına bireysel faaliyetleri başlatabilmesi-gerçekleştirebilmesi-sonlandırabilmesi, doğru-yanlış ayrımını yapabilmesi, empati kurabilmesi, yaş grubuna göre karşılaştığı zor durumlarla başa çıkabilmek için çaba sarf etmesi, başa çıkmayı öğrenebilmesi olarak tanımlamaktadır.

Psikolojik iyi oluş, yaşamın her döneminde olduğu gibi okul öncesi dönemde de oldukça önemlidir. Çocukların sağlam kişilik oluşturarak, kendilerine yetmeleri, zorluk ve stres yaratan durumlar karşısında alabilecekleri aksiyonları, gelişimin temel taşlarından olan okul öncesi dönemde öğrenmesi, çocuklar olumsuz durumlardan kaynaklanan stresle baş edebilecek bu sayede psikolojik sağlamlıklarını arttıracak ve çocukların gelecek yaşamlarını etkileyerek sağlıklı nesillerin yetişmelerine de öncülük edecektir (Koshy ve ark., 2022; Barankin ve Khanlou, 2007).

Erata ve Özbey (2020), okul öncesi dönem çocuklarının sosyal-duygusal iyi oluş ve psikolojik sağlamlık düzeylerini incelediği araştırmasında, okul öncesi eğitimi alan çocukların iyi oluş düzeylerinde anlamlı ve büyük fark gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Çelik'in (2021) yaptığı çalışmada, 5-6 yaş çocuklarının okula uyum, öğrenme davranışları ve psikolojik iyi oluş değişkenleri arasındaki ilişki incelenerek, olumlu sosyal öğrenme davranışlarıyla psikolojik iyi oluş düzeyleri arasında pozitif yönde ve anlamlı ilişki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. O'Connor ve ark., (2018) yaptığı çalışmada, çocukların sosyal ve duygusal gelişimlerini teşvik etmenin psikolojik sağlıkları ve iyilik halleri üzerindeki etkisini incelemiş, çocukların sosyal duygusal gelişimlerini teşvik etmenin psikolojik sağlıkları ve iyilik halleri üzerinde pozitif etki yarattığı sonucuna ulaşmıştır. Woynarowska (2007), Polonya'da eğitim alan okul öncesi dönem çocuklarının psikoloji sağlamlıkları ile olumlu okul iklimi, öğretmenlerin vereceği destek arasında anlamlı ilişki olduğunu ifade etmiştir. Cizkowicz (2000), çocukların eğitim sürecine katılmaları ile okul sistemine uyum sağlamalarının, çocukların ruhsal refahı üzerinde önemli etkiye sahip olduğunu ifade etmiştir. Aynı zamanda Ratajczak (2024), okul öncesi dönem çocuklarıyla yaptığı çalışmada benzer bulgulara ulaşmış ve Polonya'daki anaokullarında eğitim alan çocukların psikolojik sağlamlıklarını desteklemenin, duygusal ve sosyal becerilerini güçlendirmenin, onların genel iyilik hallerini artırmada önemli bir rol oynadığını vurgulamıştır.

Çocukların iyi oluşu; öğretmenin, eğitim programının kalitesinin, kamu politikalarının ve çocukların yaşam kalitesinin merkezi olarak kabul edilir. Çocukların iyi oluşu eğitimsel açıdan da büyük önem taşımaktadır. Eğitim bağlamında iyi oluş, çocukların öğrenme ve gelişim ihtiyaçlarını kolaylaştıran süreçtir (Klapp ve ark., 2024; Barrance ve Hampton, 2023; Hawkins ve ark., 2023; Özdemir ve Korkmaz, 2018; Büyüköztürk ve ark., 2017). Güçlü iyi oluşa sahip çocukların sosyal ilişkilerinin güçlü olduğu ve öğrenme potansiyellerinin üst seviyede olduğu kabul edilmektedir. İyi oluş, öğrenmenin merkezidir ve öğrenme iyi oluşa katkı sağlar. Aynı zamanda çocukların iyi oluşu, onların öğrenme

stilllerini, tutum ve davranışlarını etkilemektedir (Dempsey ve ark., 2024; Aydoğdu ve ark., 2023; Clark ve ark., 2023; Vudalı, 2014; Mashford-Scott ve ark., 2012; Berk, 2009).

Çocukların psikolojik iyi oluşunu ve refahını geliştirmek için çaba gösteren eğitim ortamları, sağlıklı bir yaşam ve öğrenme ortamı kapasitesini güçlendirmektedir. Eğitim ortamlarındaki öncelik çocuğun davranışlarında olumlu değişikliklerin sağlanması ve var olan potansiyellerinin en üst düzeye ulaştırılmasıdır. Eğitim ortamının psikolojik iyi oluş üzerinde bir diğer etkisi, çocukların gelecekte oluşabilecek olumsuz tutum ve davranışlarının önlenmesine yönelik uygulamaların hayata geçirilmesidir (Coubet ve ark., 2024; Hawkins ve ark., 2023; Wassell ve Dodge, 2015; Kidger ve ark., 2012). Sonuç olarak, eğitimin en önemli amaçlarından biri de çocukların tüm gelişim alanlarını destekleyerek uyumlu bir yaşam sürdürebilmesini sağlamak ve iyi oluş düzeyini arttırmaktır. Bu bağlamda, eğitim ortamları ve uygulamaları, çocukların psikolojik iyi oluşlarını desteklemek için önemli bir rol oynamaktadır.

Bu doğrultuda, eğitim ortamlarının psikolojik iyi oluş üzerindeki etkisi dikkate alınarak, bu araştırma ile Türkiye ve Polonya'da okul öncesi eğitime devam eden çocukların, iyi oluş kavramına ilişkin görüşleri kültürlerarası incelenmiştir.

Polonya'nın 2004 yılı itibarıyla okul öncesi eğitim sistemini yapılandırarak çocuk merkezli yaklaşımları ve iyi oluş kavramını merkeze alması, okul öncesi eğitim müfredatının çocukların duygusal, sosyal, bilişsel ihtiyaçlarını desteklemeyi hedeflemeleri nedeniyle araştırma kapsamına alınmıştır (Najprzedszkole, 2024; European Commission, 2022; Martin ve ark., 2020; Laevers, 2005). Aynı zamanda Türkiye ile Polonya'nın kültürel yapılarında hem benzerlik hem de farklılıklarının olması, her iki ülkede de geleneksel aile yapılarının etkisinin devam etmesi ancak modernleşme süreçlerinden dolayı bireyselleşmenin de yaygınlaşması çocukların iyi oluşuna dair algılar ve deneyimler açısından anlamlı kültürel çeşitlilik sunmaktadır (Woldu, Patel ve Crawshaw 2013; Golińska ve Łuźniak-Piecha 2023). Dolayısıyla Polonya'nın seçilmesi, araştırmanın kültürlerarası geçerliliğini güçlendirmektedir.

Çocukların psikolojik iyi oluşuna ilişkin kavramsal çerçevenin genişlemesiyle birlikte, son yıllarda yapılan çalışmalarda belirgin bir artış gözlenmektedir. Aynı zamanda, çocukların psikolojik iyi oluşunu etkileyen çok sayıda faktörün olması daha fazla araştırmanın yapılmasını gerekli kılmaktadır. Bu araştırma, Türkiye ve Polonya'da okul öncesi eğitime devam eden çocukların, iyi oluş kavramına ilişkin görüşlerini incelemeyi ve uygulama öncesi ile sonrasındaki görüş değişimlerini kültürlerarası bir perspektiften değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Dolayısıyla, çocukların iyilik halinin kültürel farklılıklar ve benzerlikler ışığında nasıl şekillendiğine dair önemli bulgular sunulmaktadır. Bununla birlikte, çocukların yaşam kalitesini, mutluluk ve memnuniyet düzeylerini incelemek, hayat boyu sağlıklı ve başarılı bireyler olabilmeleri için geleceğe ışık tutmak adına çocuklarda psikolojik iyi oluş ile ilgili genel çerçevenin çizilmesi ve kapsamlı bir tanımlamanın alan yazına kazandırılması ivedi bir ihtiyaç olarak görülmekte, alan yazına ışık tutabileceği düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi kapsamında durum çalışması deseni kullanılarak gerçekleştirilmiş olup, Türkiye ve Polonya'da okul öncesi eğitime devam eden çocukların iyi oluş kavramına yönelik görüşlerinin kültürlerarası bağlamda incelenmesini amaçlamıştır. Aynı zamanda, katılımcıların belirli bir olguyu nasıl deneyimlediklerini ve bu deneyimin süreç içerisindeki anlamını nasıl dönüştürdüğünü anlamaya odaklanmıştır.

Nitel çalışmalar; var olan durumun veya düşüncenin temelindeki nedenlerini anlamayı, daha az veriyle daha detaylı veri etmeyi amaçlamaktadır (Seggie ve Bayyurt, 2015; Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırma bu doğrultularda nitel araştırma desenlerinden tek durum çalışması (tip1) desenindedir.

Durum çalışması “nasıl ve niçin sorularını temel alan, bir olgu ya da olayın derinlemesine incelenmesine olanak veren bir araştırma yöntemidir” (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Tek durum çalışması (tip1) ise, “kritik, sıra dışı, yaygın, açığa vurucu ya da bütünsel bir durumun kişiler üzerindeki etkisini anlamak üzere kullanılabilen bir yöntemdir” (Yin, 2014; Saban ve Ersoy, 2016). Türkiye ve Polonya'daki okul öncesi dönem çocuklarının iyi oluşa dair görüşlerini ortaya koymak ve bu görüşlerin süreç içerisindeki değişimini izlemek amacıyla, veri toplama süreci uygulama öncesi ve uygulama sonrası olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmada, katılımcıları belirlemek için amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenen özelliklere sahip kişilerin bir araya getirilerek ele alınan konunun derinlemesine incelenmesi sağlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Çalışmada, e-Twinning projesi kapsamında gönüllü olarak çalışmaya katılan öğretmenler ile iletişime geçilmiştir. Örneklem grubunun okul öncesi dönem çocukları olması sebebiyle öğretmenler aracılığıyla, çocukların ailelerinden de onam formu alınarak, gönüllülük esaslı çalışılmıştır. Araştırma, Türkiye ve Polonya'daki anaokullarında, okul öncesi eğitime devam eden 5-6 yaş grubundaki 100 Türk ve 100 Polonyalı çocuk ile yürütülmüştür. Türk çocuklar 40 kız ve 60 erkek, Polonyalı çocuklar ise 42 kız ve 58 erkek olmak üzere iki ülkeden toplamda 200 okul öncesi dönem çocuğu katılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından alanyazın taranarak geliştirilen, çocukların iyi oluş kavramına yönelik görüşlerini belirlemeye yönelik açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Form hazırlanırken, soruların içeriğini belirlemek için iyi oluş ile ilgili araştırmalar, var olan veri toplama araçları incelenmiştir (Liu ve Green, 2023; Siva ve ark. 2023; Tezel, 2023; Gündoğan, 2022; Atan ve Buluş, 2021; Casas ve ark. 2021; Tahmassian ve ark. 2016; Beck ve ark., 2014; Davidson, 2005). Bu alan taramasının ardından 'Çocuk öz farkındalığı ve refahı, çok yönlü iyi oluş, sağlıklı yaşam, çevre farkındalığı, doğada yaşam' konuları belirlenmiş, bu konuları kapsayan taslak görüşme soruları oluşturulmuştur. Taslak sorular hakkında okul öncesi eğitim alanında iki uzmandan görüşleri alınarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Veri toplama aracının geçerliğini desteklemek amacıyla, bunların yanı sıra Türk ve Polonyalı iki çocukla birlikte ön uygulama yapılarak çocuklar açısından soruların anlaşılabilirliğine bakılmıştır. Polonyalı çocuklar için form Lehçeye çevrilmiş ve öğretmenleri aracılığıyla veri toplanmıştır. Elde edilen dönütler neticesinde soruların son hali Google Forms üzerinden çevrimiçi kullanıma uygun hale getirilerek Polonyalı ve Türk katılımcılara sunulmuştur. Araştırma verileri, Polonyalı çocuklardan, öğretmenleri aracılığıyla Türk çocuklardan ise araştırmacı tarafından toplanmıştır.

Veri Toplama Süreci

Araştırma verileri, 2023-2024 eğitim-öğretim döneminde 18.03.2024-31.05.2024 tarihleri arasında ve haftada üç gün olacak şekilde tüm gün eğitim akışı planlanarak yürütülmüştür. Etkinlikler planlanırken öncelikle çocukların iyi oluş düzeylerini, farkındalıklarını içeren literatür araştırması yapılmıştır (Liu ve Green, 2023; Siva ve ark. 2023; Tezel, 2023; Gündoğan, 2022; Atan ve Buluş, 2021; Casas ve ark. 2021; Tahmassian ve ark. 2016). Literatür taramasının beraberinde uzman görüşleri de alınarak 'Çocuk öz farkındalığı ve refahı, çok yönlü iyi oluş, sağlıklı yaşam, çevre farkındalığı, doğada yaşam' konuları belirlenmiştir. Süreç başında Polonya'dan gönüllü olarak katılım sağlayan okul öncesi öğretmenleri ile Zoom üzerinden ön görüşme yapılarak planlanacak etkinlikler hakkında görüşülmüş onların görüşleri alınarak, etkinlikler Türkiye 2024 EÇE Okul Öncesi Programı genel çerçevesi ve Polonya Okul Öncesi Programı (Podstawa programowa wychowania przedszkolnego) genel çerçevesine uygun olacak şekilde hazırlanmıştır. Dolayısıyla iki ülkede de aynı etkinlikler kullanılabilmiştir. Her konu ile ilgili üç etkinlik olmak üzere toplam onbeş bütünleştirilmiş etkinlik gerçekleştirilmiştir. Etkinliklerde oyun, sanat, drama, matematik, hareket, dil, fen, müzik vb. olacak şekilde çeşitliliğe dikkat edilmiştir. Aynı zamanda sınıf içi ve sınıf dışı öğrenme ortamlarına eş düzeyde ağırlık verilmiş ve çocukların aktif katılım sağlayacakları etkinlikler olmasına özen gösterilmiştir.

Etkinlikler, grup sohbeti (bir önceki etkinliği hatırlatma, etkinliğe dikkat çekme), etkinliği gerçekleştirme, etkinlik sonrası grup sohbeti (etkinlikleri değerlendirme, çocuklardan dönüt alma) şeklinde bir rutin ile gerçekleştirilmiştir. Uygulamalar fotoğraf ve video yoluyla kayıt altına alınmıştır. Aynı zamanda Polonyalı katılımcı öğretmenler ile periyodik görüşmeler ile etkinliklerin çocuklar üzerinde ki etkililiği ve uygulamalar değerlendirilmiştir. Çocukların birbiriyle etkileşimde bulunabilmeleri amacıyla, haftalık Zoom görüşmeleri düzenlenmiş ve grup etkinliğine uygun olarak belirlenen etkinlikler, Türk ve Polonyalı çocukların eşzamanlı olarak birbirlerini görerek gerçekleştirilmesine imkan tanınmıştır (Müzik, hareket, oyun vb. etkinlikler).

Araştırma verileri, Google Forms üzerinden hazırlanan form aracılığıyla etkinliklerin ilk günü (18.03.2024) uygulama öncesinde ve son günü (31.05.2024) uygulama sonrasında toplanmıştır. Polonyalı çocukların verileri,

öğretmenleri tarafından her çocuk ile rahat iletişim kurabileceklerini düşündükleri boş bir sınıfta tek tek görüşme gerçekleştirilip forma işlenmiştir. Türk çocukların verileri, araştırmacı tarafından boş bir sınıfta her çocuk ile yüz yüze görüşme gerçekleştirip forma işlenerek toplanmıştır. Görüşmeler yaklaşık 15'er dakika sürmüştür.

Araştırma Etiği

Araştırmada “bilinçli onay” ilkesi takip edilmiştir. Bilinçli onay, “herhangi bir araştırmaya dahil edilecek bireylerin araştırma başlamadan önce araştırma hakkında ayrıntılı bilgilendirilmeye dayalı olarak araştırmaya kendi rızasıyla ve gönüllü olarak katılmasının sağlanmasıdır” (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s.108). Bu sebeple anaokulu idarecileri, öğretmenler ve çocuklarla görüşülerek onay alınmıştır. Ardından velilere bilgi verilmiş gerekli izinler alınmıştır. Polonya için Zoom üzerinden bir çevirmen eşliğinde online görüşme yapılmış, e-Twinning projesi kapsamında yürütülmesi sebebiyle de gerekli onayları vardır.

Araştırmada veri toplamaya başlamadan önce, Uludağ Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kuruluna başvurulmuş E-95474729-605.01-98984756 no'lu bilimsel ve eğitim amaçlı izin alınmıştır. Aynı zamanda Milli Eğitim Müdürlüğüne başvuru yapılarak gerekli izinler alınmıştır. Çalışmanın e-twinning projesi kapsamında oluşturulması sebebiyle Polonya katılımcılarının öğretmen ve veli onam izinleri de alınmıştır.

Veri Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, “verilerin nesnel ve sistematik bir şekilde incelenmesine olanak tanıyan bilimsel bir yaklaşımdır” (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Veri analizinde, çocukların uygulama öncesi ve sonrasında verdikleri yanıtlar araştırmacı tarafından analiz edilmiştir. Bu analizde yanıtlar tekrar tekrar okunarak bulgular çıkarılmıştır. Güvenirliği desteklemek amacı ile iki alan uzmanından da aynı çalışmayı yapması istenmiştir. Ardından üç farklı analiz karşılaştırılmış, analizlerin güvenirliliği hesaplanmıştır. Araştırmacılar tarafından yapılan analizlerde, benzerlik oranı güvenirlilik hesaplamalarında kullanılmaktadır. Miles ve Huberman (1994) modelinde içsel tutarlılık olarak da adlandırılan ve uzmanlar arasındaki görüş birliği olarak kavramsallaştırılan bu benzerlik, Görüş Birliği (Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı) X 100 formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Miles ve Huberman'a (1994) göre, güvenirlilik hesaplamalarının %70 ve üzerinde çıkması, nitel araştırmalar için güvenilir kabul edilmektedir. Bu çalışmada uyum .84 olarak hesaplanmış ve araştırmacıların görüşlerinin yüksek düzeyde tutarlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Veriler araştırma sorularına göre analiz edilmiş, yanıtlar sıklıklarına göre sayısallaştırılmıştır.

BULGULAR

Okul öncesi dönem çocuklarının iyi oluş kavramına yönelik görüşlerinin kültürlerarası farklılığını anlamak üzere, ön görüşme ve son görüşmelerde uygulanan “Çocuk Görüşme Formu” na verdikleri yanıtlara ait bulgular aşağıda sunulmuştur.

Farklı Ülkeden Çocuk Tanımının Verdiği Duyguya Yönelik Çocuk Görüşleri

Çocukların, etkinlikler öncesinde ve sonrasında sorulan “Farklı ülkelerden çocuk tanımak sana nasıl hissettirir?” sorusuna verdikleri yanıtlarla ilgili bulgular verilmiştir:

Tablo 1. Farklı ülkelerden çocuk tanımak sana nasıl hissettirir? sorusuna yönelik ön görüşme sonuçları

Ön görüşmede Verilen Yanıtlar	Türkiye Örneklemi	Mutlu (6), Endişeli (60), Utanmış (14), Kötü (11), Heyecanlı(9)
	Polonya Örneklemi	Mutlu (10), Endişeli (58), Utanmış (15), Kötü (12), Sıkılmış (5)

Tablo 1 incelendiğinde, çocukların etkinlikler öncesinde farklı ülkelerden çocukları tanımaya yönelik görüşlerine bakıldığında, çocukların duygu ifadelerini Türkiye örnekleminde “Mutlu, endişeli, utanmış, kötü, heyecanlı”, Polonya

örnekleminde ise “*Mutlu, endişeli, utanmış, kötü, sıkılmış*” olarak ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 2. Farklı ülkelerden çocuk tanımak sana nasıl hissettirir? sorusuna yönelik son görüşme sonuçları

Son görüşmede Verilen Yanıtlar	Türkiye Örneklemi	Mutlu (98), Bilmiyorum (1), Kötü(1)
	Polonya Örneklemi	Mutlu (99), Bilmiyorum (1)

Tablo 2 incelendiğinde, çocukların etkinlikler sonrasında farklı ülkelerden çocukları tanımaya yönelik görüşlerine bakıldığında, çocukların duygu ifadelerini Türkiye örnekleminde “*Mutlu, bilmiyorum ve kötü*” olarak Polonya örnekleminde ise “*Mutlu, bilmiyorum*” olarak ifade ettikleri görülmektedir.

İyi Oluş Kavramına Yönelik Çocuk Görüşleri

Çocukların, etkinlikler öncesinde ve sonrasında sorulan “*Sence iyi oluş nedir?*” sorusuna verdikleri yanıtlarla ilgili bulgular verilmiştir:

Tablo 3. Sence iyi oluş nedir? sorusuna yönelik, ön görüşme sonuçları

Ön görüşmede Verilen Yanıtlar	Türkiye Örneklemi	Oyun Oynamak(42), Resim Yapmak (8), Bilmiyorum (50)
	Polonya Örneklemi	Oyun oynamak(47), Mutlu olmak(3), Bilmiyorum (50)

Tablo 3 incelendiğinde, çocukların etkinlikler öncesinde iyi oluş kavramına yönelik görüşlerine bakıldığında, Türkiye örnekleminde “*Oyun oynamak, resim yapmak, bilmiyorum*” olarak, Polonya örnekleminde ise “*Oyun oynamak, mutlu olmak ve bilmiyorum*” olarak ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 4. Sence iyi oluş nedir? sorusuna yönelik son görüşme sonuçları

Son görüşmede Verilen Yanıtlar	Türkiye Örneklemi	Rahat olmak (50), huzurlu olmak (9), mutlu olmak (13), yaşam kalitesi (3), keyifli yaşam sürmek(5), kendini iyi hissetmek (23)
	Polonya Örneklemi	Rahat olmak (50), Tatmin (1), neşeli olmak (10), endişelenmemek-stres duymamak (2), mutlu olmak (13), sağlıklı yaşamak-sağlıklı olmak-sağlıklı beslenmek(4), kendini ve başkalarını iyi hissetmek (20)

Tablo 4 incelendiğinde, çocukların etkinlikler sonrasında iyi oluş kavramına yönelik görüşlerine bakıldığında, Türkiye örnekleminde “*Rahat olmak, huzurlu olmak, mutlu olmak, yaşam kalitesi, keyifli yaşam sürmek, kendini iyi hissetmek*” olarak, Polonya örnekleminde ise “*Rahat olmak, tatmin, neşeli olmak, endişelenmemek – stres duymamak, mutlu olmak, sağlıklı yaşamak-sağlıklı olmak-sağlıklı beslenmek, kendini ve başkalarını iyi hissetmek*” olarak ifade ettikleri görülmektedir.

Kendini İyi Hissetmek İçin Yapılanlara Etkinliklere Yönelik Çocuk Görüşleri

Çocukların, etkinlikler öncesinde ve sonrasında sorulan “*Kendini iyi hissetmek için neler yaparsın?*” sorusuna verdikleri yanıtlarla ilgili bulgular verilmiştir:

Tablo 5. Kendini iyi hissetmek için neler yaparsın? sorusuna yönelik ön görüşme sonuçları

Ön görüşmede Verilen Yanıtlar	Türkiye Örneklemi	Oyun oynamak(62), resim yapmak (37), çikolata yemek (1)
	Polonya Örneklemi	Oyun oynamak(60), resim yapmak(34), futbol oynamak (3), şarkı söylemek(3)

Tablo 5 incelendiğinde, çocukların etkinlikler öncesinde kendini iyi hissetmek için neler yapıyorsun? sorusuna yönelik görüşlerine bakıldığında, Türkiye örnekleminde “*Oyun oynamak, resim yapmak, çikolata yemek*” olarak

Polonya örnekleminde ise “Oyun oynamak, resim yapmak, futbol oynamak, şarkı söylemek” olarak ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 6. Kendini iyi hissetmek için neler yaparsın? sorusuna yönelik son görüşme sonuçları

Son görüşmede Verilen Yanıtlar	Türkiye Örneklemini	Spor yapmak(20), düzenli beslenmek(17), oyun oynamak (15), projede öğrenilenleri aileyle yapmak (3), nefes egzersizi yapmak(5), aileyle sohbet etmek (7), kitap okumak(10), müzik dinlemek(8), kelebekleri izlemek (1), yürümek (5), 10’a kadar saymak (2) , sarılmak (5), duş almak (2)
	Polonya Örneklemini	Projede öğrendiklerimi yapmak(3), oyun oynamak (20), bisiklete binmek(5), futbol oynamak(10), resim yapmak (20), nazik olmak(1), müzik dinlemek(10), tavukları sevmek(1), gülümsemek (6), birisini mutlu etmek (10), puzzle yapmak (7), video izlemek (1), uyumak (3) , koşmak (3)

Tablo 6 incelendiğinde, çocukların etkinlikler öncesinde kendini iyi hissetmek için neler yaparsın? sorusuna yönelik görüşlerine bakıldığında Türkiye örnekleminde “Spor yapmak, düzenli beslenmek, oyun oynamak, projede öğrendiklerimi ailemle yapmak, nefes egzersizi yapmak, aileyle sohbet etmek, kitap okumak, müzik dinlemek, kelebekleri izlemek, yürümek, 10’a kadar saymak, sarılmak, duş almak” olarak Polonya örnekleminde ise “Projede öğrendiklerimi yapmak, oyun oynamak, bisiklete binmek, futbol oynamak, resim yapmak, nazik olmak, müzik dinlemek, tavukları sevmek, gülümsemek, birisini mutlu etmek, puzzle yapmak, koşmak, video izlemek, uyumak” olarak ifade ettikleri görülmektedir.

Fiziksel ve Ruhsal Sağlığını Korumak İçin Yapılanlara Yönelik Çocuk Görüşleri

Çocukların, etkinlikler öncesinde ve sonrasında sorulan “Fiziksel ve ruhsal sağlığını korumak için neler yaparsın?” sorusuna verdikleri yanıtlarla ilgili bulgular verilmiştir:

Tablo 7. Fiziksel ve ruhsal sağlığını korumak için neler yaparsın? sorusuna yönelik ön görüşme sonuçları

Ön görüşmede Verilen Yanıtlar	Türkiye Örneklemini	Uyku (65), parka gitmek(27), spor yapmak (8)
	Polonya Örneklemini	Uyku (59), spor yapmak(23), bisiklete binmek(8), koşu yapmak(10)

Tablo 7 incelendiğinde, çocukların etkinlikler öncesinde fiziksel ve ruhsal sağlığını korumak için neler yaparsın? sorusuna yönelik görüşlerine bakıldığında Türkiye örnekleminde “uyku, parka gitmek, spor yapmak” olarak Polonya örnekleminde “Uyku, spor yapmak, bisiklete binmek, koşu yapmak” olarak ifade edildiği görülmektedir.

Tablo 8. Fiziksel ve ruhsal sağlığını korumak için neler yaparsın? sorusuna yönelik son görüşme sonuçları

Son görüşmede Verilen Yanıtlar	Türkiye Örneklemini	Uyku (13), egzersiz (40), sağlıklı beslenmek(23), koşu yapmak (15), hareketli oyunlar oynamak (2), parka gitmek(2), doğa yürüyüşü yapmak(3), yüzmek(1), gezmek(1)
	Polonya Örneklemini	Aileyle sohbet etmek (13), uyku (7), spor yapmak(21), bisiklete binmek(15), şarkı söylemek(6), dans etmek(7), yoga yapmak(4), müzik dinlemek(3), resim yapmak(6), futbol oynamak(3), yürüyüş yapmak(8), koşu yapmak(7)

Tablo 8 incelendiğinde, çocukların etkinlikler öncesinde fiziksel ve ruhsal sağlığını korumak için neler yaparsın? sorusuna yönelik görüşlerine bakıldığında Türkiye örnekleminde “Uyku, egzersiz, sağlıklı beslenme, koşu yapmak, hareketli oyunlar oynamak, parka gitmek, doğa yürüyüşü yapmak, yüzmek, gezmek” olarak Polonya örnekleminde “Aileyle sohbet etmek, uyku, spor yapmak, bisiklete binmek, şarkı söylemek, dans etmek, yoga yapmak, müzik dinlemek, resim yapmak, futbol oynamak, yürüyüş yapmak, koşu yapmak” olarak ifade edildiği görülmektedir.

Okulda Yapılan Etkinliklerle Kendini İyi Hissetmeye Yönelik Çocuk Görüşleri

Çocukların, etkinlikler öncesinde ve sonrasında sorulan “Okulda yapılan etkinliklerden hangisi kendinizi iyi hissetmenizi sağlıyor?” sorusuna verdikleri yanıtlarla ilgili bulgular verilmiştir:

Tablo 9. Okulda yapılan etkinliklerden hangisi kendinizi iyi hissetmenizi sağlıyor? sorusuna yönelik ön görüşme sonuçları

Ön görüşmede Verilen Yanıtlar	Türkiye Örneklemini	Oyun (50) , Fen(10), Sanat (14), Matematik(11), Drama(3), Müzik (12)
	Polonya Örneklemini	Oyun (48), Fen(11), Sanat (15), Matematik(10), Drama(2), Müzik (14),

Tablo 9 incelendiğinde, çocukların etkinlikler öncesinde okulda yapılan etkinliklerden hangisi kendinizi iyi hissetmenizi sağlıyor? sorusuna yönelik görüşlerine bakıldığında Türkiye örneklemini “Oyun, fen, sanat, matematik, drama, müzik” olarak Polonya örnekleminde “Oyun, fen, sanat, matematik, drama, müzik” olarak ifade edildiği görülmektedir.

Tablo 10. Okulda yapılan etkinliklerden hangisi kendinizi iyi hissetmenizi sağlıyor? sorusuna yönelik son görüşme sonuçları

Son görüşmede Verilen Yanıtlar	Türkiye Örneklemini	Oyun (42) , Müzik(13), Sanat (14), Fen (13), Matematik(10), Drama (8),
	Polonya Örneklemini	Oyun (50), Müzik(20), Sanat (22), Matematik (8)

Tablo 10 incelendiğinde, çocukların etkinlikler sonrasında okulda yapılan etkinliklerden hangisi kendinizi iyi hissetmenizi sağlıyor? sorusuna yönelik görüşlerine bakıldığında Türkiye örnekleminde “Oyun, müzik, sanat, fen, matematik, drama” olarak Polonya örnekleminde “Oyun, müzik, sanat, matematik” olarak ifade edildiği görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ, ÖNERİLER

Okul öncesi dönem çocuklarının iyi oluş kavramına yönelik görüşlerini kültürlerarası incelemeyi hedefleyen bu çalışmanın bulguları, çocukların iyi oluş kavramına karşı farkındalıklarının desteklendiğini göstermektedir.

Araştırma bulguları incelendiğinde, “Farklı ülkeden çocukları tanımak kendini nasıl hissettirir? sorusuna ön görüşmede Türk ve Polonyalı çocukların en yüksek oranda “endişeli” yanıtı verdikleri ardından “utanmış” ve “kötü” duygularının sıralandığı görülmektedir. Ancak son görüşme sorularında çocukların duygularını “mutlu” olarak ifade ettikleri gözlenmektedir. Bu bulgu, çocukların daha önce farklı ülkeden akranlarıyla doğrudan etkileşim kurmamış olmalarından kaynaklanabileceği; ancak etkinlik sürecinde gerçekleştirilen düzenli Zoom görüşmeleri aracılığıyla bir araya gelmeleri ve etkinlikleri eş zamanlı yapmaları, çocukların duygusal durumlarında belirgin değişimlere yol açtığı söylenebilir.

Erözkan (2014), bireylerin güvenli alanlarında yaşamayı istediklerini, bilinmeyen durumların bireylerde endişe yarattığını ifade etmiştir. Öztürk (2014) ve Seven (2021), çocukların yabancı insanlarla ya da kalabalık ortamlarda endişe içerisinde olabileceğini, tanımadıkları kişilerle iletişimden kaçındıklarını, yaşıtlarına karşı sürekli endişe ve korku dolu yaklaşabileceklerini ifade etmişlerdir. Aynı zamanda, Sebastian ve ark. (2023), Asgarabad ve ark. (2023), Veen ve ark. (2023) yaptıkları araştırmalarda, çocukların tanımadıkları insanlarla iletişimden kaçındıkları ve yaşıtlarına karşı endişe ve korku ile yaklaştıkları sonucuna ulaşmış olmaları, araştırma sonucunu destekler niteliktedir. Bu bulgu, iki ülkeden araştırmaya katılan çocukların etkinlikler öncesinde farklı ülkeden çocukları tanıma konusunda olumlu duygulara sahip olmadıkları ancak, etkinlikler sonrasında bu konudaki bakış açılarını genişlettikleri ve etkinlik sürecinin duygu durumlarında olumlu değişiklikler yarattığı söylenebilir.

Çocukların “İyi oluş nedir?” sorusuna ön görüşmede verdikleri cevaplarda “Oyun oynamak” ve “Bilmiyorum” değişkenlerinin ön plana çıktığı ancak son görüşme sorularına en yüksek oranda “Rahat olmak” ardından “Kendini iyi hissetmek” ve “Mutlu olmak” yanıtlarının geldiği görülmektedir.

UNICEF (2014), tarafından yapılan çocuğun gözünden çocuğun iyi olma halleri araştırması sonucunda yayınlanan raporda çocukların verdikleri cevaplar arasında kendini iyi hissetme, sevmek, fiziksel ve psikolojik olarak iyi olmak, mutlu olmak cevapları kategoriler arasında yer almaktadır. Araştırma sonucunu destekleyen bu araştırma ile çocukların gözünden kendi iyi oluşlarının temelinde kendini iyi hissetmek ve mutlu olmanın yattığı sonucuna ulaşılabilmektedir.

Aynı zamanda Calp (2020), yaptığı araştırmasında çocukların, kendilerini iyi ve mutlu hissettikleri okullarda olmak istedikleri, bu durumun özgüvenlerini ve başarılarını arttırdığı sonucunu aktarmıştır. Bu bulgudan, çocukların etkinlik öncesinde iyi oluş kavramına yönelik düşük düzeyde farkındalık sahibi oldukları, etkinliklerle birlikte iyi oluşa yönelik farkındalıklarında gelişme olduğu görülmektedir. Verilen cevaplar incelendiğinde yaşam kalitesi, huzurlu olmak, tatmin, endişelenmemek-stres duymamak, neşeli olmak, sağlıklı yaşamak-sağlıklı olmak-sağlıklı beslenmek, keyifli yaşam sürmek ilk görüşmede verilen cevaplar arasında yer almazken son görüşmede verilen cevaplar arasında yer almaktadır. Bu sonuca göre Türk ve Polonyalı çocukların iyi oluş hakkında farkındalık kazandıkları söylenebilir. Aynı zamanda Polonya da okul öncesine devam eden çocuklar etkinlik sonrasında başkalarının iyi hissetmesinin kendi iyi oluşlarını etkilediğini ifade etmeleri bireyler arası bağlılık ve empatik duyarlılığın erken yaşlardan itibaren kültürel bağlamda şekillendiğini göstermektedir. Polonya kültüründe toplumsal uyum ve karşılıklı duygusal farkındalık ön planda yer alırken, benzer şekilde Türk kültüründe de dayanışma, yardımlaşma, başkalarının duygularına duyarlılık gibi kolektivist değerlerin çocukların iyi oluş algısını biçimlendirdiği ifade edilmektedir (Buntürk, 2023; Özbal ve Gönen, 2023; Malakcioğlu, 2022; Paszta, 2021; Woolrych, 2020; Vaish ve ark., 2009; Taylor ve ark., 2013; Strayer ve Roberts, 2004)

Çocukların “Kendini iyi hissetmek için neler yaparsın?” sorusuna ön görüşmede verdikleri cevaplarda “oyun oynamak”, “resim yapmak” cevapları ön plana çıkmaktadır. Ancak son görüşme sorularına verilen cevaplar “spor yapmak”, “müzik dinlemek”, “düzenli beslenmek”, “birisini mutlu etmek”, “futbol oynamak”, “kitap okumak” şeklinde cevapların çeşitlendiği görülmektedir. Moharamkhani ve ark., (2023), çocuklarla yaptıkları çalışmada, resim-boya yapmanın çocukların kaygı düzeyleri azalttığı, resim yapmanın çocukların kendilerini iyi hissetmede önemli bir etkinlik olduğu sonucuna ulaşmıştır. Zheng (2023), yayınladığı makalesinde müzik ve resim çalışmalarının çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerinde olumlu etkisinin olduğunu, çocukların eğitimleri boyunca resim-müzik gibi sanat etkinliklerinin içinde olmaları onları iyi hissettireceğini ifade etmiştir. Storli ve Hansen-Sandseter (2019), okul öncesi dönem çocuklarının oyunları, iyi oluşları ve katılımları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında oyun, katılım ve iyi oluş arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçlara bakarak, çocukların kendilerini iyi hissetmek amacıyla yaptıkları etkinliklerde kültürel farklılık gözükmediği bununla birlikte yapılan etkinliklerle çocukların kendilerini iyi hissetmek için yapacakları etkinliklere dair farkındalıklarını daha da arttırıp, pekiştirdiği ve genişletip çeşitlendirdiği söylenebilir.

Çocukların “Fiziksel ve Ruhsal Sağlığını Korumak İçin Neler Yaparsın?” sorusuna ön görüşmede verdikleri cevaplarda “uyumak”, “parka gitmek”, “spor yapmak” en sık verilen cevaplar olduğu görülmektedir. Ancak ön görüşmede verilen yanıtlar arasında olmamasına karşın, etkinlikler sonrasında yapılan son görüşmede “egzersiz-spor yapmak”, “sağlıklı beslenmek”, “koşu yapmak”, “bisiklete binmek”, “aileyle sohbet etmek” “yürüyüş yapmak” cevapları ön plana çıktığı görülmektedir. Bu bulgu da çocukların etkinlikler öncesinde belli farkındalıklarının olduğunu, ancak bunların yetersiz olduğunu göstermektedir. Çakmak ve ark., (2024) yaptığı çalışmada fiziksel egzersiz yapmanın kişiye mutluluk verdiği, fiziksel ve zihinsel sağlığı korumanın önemli adımlarından biri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Karakaya ve Salıcı (2016) çocuklarla yaptığı çalışmada spor yapmanın bireyi iyi hissettirdiği ve mutluluk verdiği sonucuna ulaşmıştır. McKelvie-Sebileau ve ark., (2023) sağlıklı okul yemeği programı kapsamında belirlenen temalar ile çocuklara sağlıklı beslenme alışkanlığı kazandırılmak istenen çalışmada süreç içerisinde çocukların bu alışkanlığı kazanması zaman alsa da çalışmanın sonunda elde edilen veriler doğrultusunda çocukların artık sağlıklı beslenme alışkanlığı kazandığı ve verdikleri dönüt neticesinde de sağlıklı beslenmenin kendilerini iyi hissettirdiği ve mutlu oldukları yönünde olduğu ifade edilmiştir.

Bu sonuçlara bakıldığında zaman, Polonya’da okul öncesi eğitime devam eden çocukların son görüşmede fiziksel ve ruhsal sağlıklarını korumak adına sanatın etkisini fark ettiklerini ve yöneldiklerini göstermektedir. Aynı zamanda Polonya’da okul öncesi eğitimde sanatsal etkinliklerin çocukların duygusal gelişimlerini desteklemek amacıyla kullanıldığı yapılan araştırmalarda ifade edilmiştir (Arbabi ve ark., 2024; Borawska, 2021; Ferent ve Turda, 2021; Poneliené ve Širiakovienė, 2018). Türkiye’de okul öncesi eğitime devam eden çocukların fiziksel etkinliklere yoğunlaştığı görülmektedir. Türkiye’de okul öncesi eğitimde fiziksel aktivitelere daha sık yer verilmesi, fiziksel aktivitelerin çocukların duygusal ve psikolojik iyi oluşlarını desteklemede önemli olduğu yapılan araştırmalarda ifade edilmiştir (Zekioğlu ve ark., 2024; Civelek ve Uyanık, 2023). Dolayısıyla bu sonuç, Polonya ve Türkiye’deki okul öncesi eğitim yaklaşımlarındaki farklılıklar, her iki toplumun kültürel değerlerini ve eğitim anlayışını yansıtmaktadır.

Çocukların “Okulda Yapılan Etkinliklerden Hangisi Kendinizi İyi Hissetmenizi Sağlıyor?” sorusuna ön görüşmede “oyun”, “fen”, “sanat” en sık verilen cevaplar olduğu görülmektedir. Son görüşmeye bakıldığında zaman da söylenme

sıklığı “oyun”, “müzik”, “sanat” olduğu görülmektedir. Koch (2018) okul öncesi dönemdeki çocukların mutluluk ve öznel iyi oluşa olan bakış açılarını incelemeye yönelik yürüttüğü araştırmasında, çocukların eğitim ortamında kendilerini iyi hissettiren her etkinliği fotoğraflarını çekmelerini istemiştir. Çocukların çektikleri fotoğraflar sergi haline getirilmiş ve incelenmiştir. Çocukların fotoğraflarında en çok görülen ve ortak olarak belirlenen kategorilerde oyun oynama, sanat çalışmaları, müzikli hareket etkinlikleri olarak belirlenmiştir. Çalışmanın bulgularına benzer şekilde, çocukların iyi oluşlarını destekleyen oyun, sanat, müzik, drama etkinliklerini tercih ettiklerine dair benzer sonuçlar çeşitli araştırmalarda ortaya koyulmuştur (Xie ve ark., 2024; Koç ve Sungurtekin, 2023; Turan ve Bayer, 2023; Moula ve ark., 2022). Bu sonuçlara bakarak, Türk ve Polonyalı çocuklar arasında farklılığın gözlemlenmediği, çocukların var olan farkındalıklarını pekiştirdiği söylenebilir.

Elde edilen tüm bu sonuçlar değerlendirildiğinde, Türk ve Polonya da öğrenim gören okul öncesi dönem çocuklarının iyi oluş farkındalıklarının birbirine yakın olduğu, iyi oluş düzeylerini arttırmak için benzer etkinliklere başvurdukları sonucuna ulaşılabilir. Bu durumda ülke, kültür fark etmeksizin çocuğa iyi gelen etkinliklerin aynı olduğu, çocukların da aynı etkinlikleri tercih ettikleri sonucunu doğurmaktadır. Yapılan araştırmalarda, Türkiye ve Polonya'nın öznel iyi oluş düzeylerinin aynı seviyede olduğu, yapılan araştırmanın sonucunu destekleyici niteliktedir (Golińska ve Łuźniak-Piecha, 2023; Rychta ve Strzelecka, 2022; Bakan ve Amırlı, 2021; Yılmaz ve Kaptan, 2020; Aysan 2019; Szutowski ve ark., 2017; Woldu ve ark., 2013). Aynı zamanda kültürel farklılıkların küçük yaşlarda belirgin olmadığı, yaş arttıkça kültürel farklılıkların belirginleştiği yapılan çalışmalarla ifade edilmiştir (Çelikel ve Çoban, 2022; Chen ve ark., 2020; Józsa, 2014; Osnos, 2011; Chan, 2000; Miller, 1984).

Bununla birlikte elde edilen bulguların bağlamı dikkate alındığında araştırmada bir takım sınırlılıklar bulunmaktadır. E-Twinning projesi kapsamında veri toplandığı için farklı ülkelerde bulunan çocuklardan veri toplamak öğretmenlerin destekleri ile gerçekleşebilmiştir. Bundan sonraki çalışmalarda çocuklar ve aileleriyle direkt etkileşime girilebilir. Aynı zamanda çocuk sayısı ve ülke sayısı artırılabilir. Bu araştırma okul öncesi eğitim kurumlarında devam eden normal gelişim gösteren çocuklar ile yapılmıştır yeni yapılacak çalışmalar özel gereksinimli çocuklar ile de yapılabilir.

Bu önerilere ek olarak, çocuklarda iyi oluşu destekleyici özel programlar geliştirilebilir. Çocukların gelişimde önemli paya sahip olan ebeveyn-öğretmen destek eğitimleri verilebilir. Aynı zamanda öğretmenlerin sınıf içerisinde çocukların sosyal-duygusal iyi oluşlarına destek olacak, iyi oluş öğretmen el kitabı hazırlanabilir.

KAYNAKÇA

- Agrawal, P. (1978). A cross-cultural study of self-image: Indian, American, Australian, and Irish adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 7, 107-116.
- Arbabi, K., Yeh, C. J., & Sangkar, P. R. (2024, November). Students' Perceptions of Factors Contributing to a Happy School Environment in Iran. In *Child & Youth Care Forum* (pp. 1-20). New York: Springer US.
- Aydoğdu, F., Gürsoy, F., & Aral, N. (2023). Social Emotional Well-Being, Psychological Resilience and Behavioural Problems in Preschool Children: The Mediating Role of Emotion Regulation. *Asia-Pacific Journal of Research in Early Childhood Education*, (18), 1, 25-53.
- Aysan, Ü. (2019). Avrupa refah rejimleri ve Türkiye'de öznel iyi oluş. *İstanbul University Journal of Sociology*, 39(1), 197-214.
- Bakan, İ., & Amırlı, H. (2021). Türkiye, Azerbaycan ve Polonya'daki üniversite öğrencilerinde yaşam doyumunun demografik değişkenler açısından incelenmesi. *International Journal of Educational Research and Reviews*, 9(5), 1179-1199.
- Barankin, T. ve Khanlou, N. (2007). *Growing up resilient: Ways to build resilience in children and youth*. (2nd Edition). Toronto: Camh Publications.
- Bayer, K., & Turan, S. L. (2023). The effect of visual art activities on socialization and stress management of individuals with special needs. *International Journal of Assessment Tools in Education*, 10(4), 690-708.
- Bernard, M. E. (2012). *A you can do it! education report; the importance of social and emotional learning dispositions to the achievement and well-being of young children*. Melbourne, Australia: The Univesity of Melbourne.
- Borawska, I. (2021). The impact of music, visual arts, and literature on the holistic development of preschool children: Stimulating development through art (Polish experience). *Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Pedagogical Sciences*, 2(105), 46-60.
- Buntürk, T. (2023). *Okul öncesi dönem çocuklarının empati düzeyleri ile duygu ifade etme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

- Calp, Ş. (2020). Peaceful and happy schools: how to build positive learning environments?. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 12(4), 311-320.
- Celikel, B., & Çoban, A. E. (2022). Self-concept with cross-cultural perspective: 36–72-month-old preschool children in turkey and germany. *Frontiers in Psychology*, 13, 821074.
- Cha, K. (2003). Subjective well-being among college students. *Social Indicators Research*, 62(1), 455-477.
- Chan, Y. M. (2000). Self-esteem: A cross-cultural comparison of British-Chinese, white British and Hong Kong Chinese children. *Educational Psychology*, 20(1), 59-74.
- Chen, S., Garcia, T., & Wang, L. (2020). Validation of the Five-Factor Self-Concept Questionnaire (AF5) in Chinese and Spanish-speaking samples. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 51(4), 315–331. <https://doi.org/10.1177/0022022120915227>
- Cheng, F., & Lam, D. D. (2010). How is street life? An examination of the subjective wellbeing of street children in China. *International Social Work*, 53, 353-365.
- Clark, S. E., Locke, R. L., Baxendale, S. L., & Seifer, R. (2022). Withdrawn behavior in preschool: Implications for emotion knowledge and broader emotional competence. *Frontiers in Psychology*, 13, 895557.
- Civelek, P., & Uyanık, G. (2023). The Effect of Play-Based Movement Education Program in Supporting the Development of Sedentary 5-Year-Old Children. *E-International Journal of Educational Research*, 14(6).
- Courbet, O., Daviot, Q., Kalamarides, V., Habib, M., & Villemonteix, T. (2024). Promoting Psychological Well-being in preschoolers through mindfulness-based Socio-emotional learning: A randomized-controlled trial. *Research on Child and Adolescent Psychopathology*, 52(10), 1487-1502.
- Coopersmith, S. (1967). *The antecedents of self-esteem*. San Francisco: W. H. Freeman and Company.
- Çakmak, G., Kahveci, M. S., & Karagün, E. (2024). Sağlık Çalışanlarının Egzersiz ve Spor Kavramlarına İlişkin Metaforları. *Online Journal of Recreation & Sports*, 13(1).
- Çeçen, A. R. (2008). Üniversite öğrencilerinde yaşam doyumunu yordamada bireysel bütünlük (tutarlılık) duygusu, aile bütünlük duygusu ve benlik saygısı. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi*, 4(1), 19-30.
- Dempsey, C., Devine, R., Fink, E., & Hughes, C. (2024). Developmental links between well-being, self-concept and prosocial behaviour in early primary school. *British journal of educational psychology*, 94(2), 425-440.
- Dinh, P. T. T., & Robinson, J. A. (2023). Persistence and fading of the cognitive and socio-emotional benefits of preschool education in a low-resource setting: Group differences and dose-dependent associations in longitudinal data from Vietnam. *Frontiers in psychology*, 14, 1065572.
- Diener, E., & Diener, M. (1995). Cross-cultural correlates of life satisfaction and self – esteem. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68, 653-663.
- Diener, E., Diener, M., & Diener, C. (1995). Factors predicting the subjective well-being of nations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69, 851–864.
- Diener, E., Suh, E., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological Bulletin*, 125, 276-302.
- Diener, E., & Lucas, R. E. (2000). Explaining differences in social levels of happiness: Relative standarts, need fullfilment, culture, and evaluation theory. *Journal of Happiness Studies*, 1, 47-78.
- Diener, E., Scollon, N. C., & Lucas, R. E. (2003). The evolving concept of subjective well-Being: The multifaceted nature of happiness. *Advances in Cell Aging and Gerontology*, 15, 187–219.
- Diener, E., Oishi, S., & Lucas, R. E. (2003). Personality, culture, and subjective wellbeing: Emotional and cognitive evaluations of life. *Annual Review of Psychology*, 54, 403-425.
- Dys, S. P., Burrows, C. A., Usher, L. V., Almas, A. N., Degnan, K. A., Fox, N. A., & Henderson, H. A. (2023). Encouraging a peer in need: The impacts of social anxiety and peer familiarity. *Social Development*, 32(2), 618-632.
- Ekinci, Vural (2006). *Okul öncesi eğitim programındaki duyuşsal ve sosyal becerilere yönelik hedeflere uygun olarak hazırlanan aile katılımlı sosyal beceri eğitimi programının çocuklarda sosyal becerilerin gelişimine etkisi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Erata, F. ve Özbey, S. (2020). Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocukların psikolojik sağlamlık düzeylerinin bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Pearson Journal*, 5(9), 125-151.
- Erozkan, A. (2014). Öğretmen Adaylarında Sosyal Problem Çözme ve Sosyal Öz-yeterliliğin Analizi. *Eğitim Bilimleri: Teori ve*

Uygulama , 14 (2), 447-455.

European Commission (2022). *Education and Training Monitor* – Poland.

Ferent, P., & Turda, E. S. The Importance Of Art Therapy In Preschoolers Personal Development. *European Proceedings of Social and Behavioural Sciences*, 104.

Gilman, R., & Huebner, E. S. (2006). Characteristics of adolescents who report very high life satisfaction. *Journal of Youth and Adolescence*, 35(3), 311-319.

Golińska, A., & Łuzniak-Piecha, M. (2023). Identyfikowane różnice i podobieństwa między polskim społeczeństwem goszczącym a migrantami z Ukrainy i Turcji—kontekst rynku pracy i edukacji. *Kultura i Społeczeństwo*, 67(3), 179-202.

Grossman, J. B., Sepanik, S., Portilla, X. A., & Brown, K. T. (2021). Solutions through social and emotional well-being. Educational Equity, MDRC, 1-8. Erişim tarihi: 16.12.2024.<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED614041.pdf>

Habibi Asgarabad, M., Steinsbekk, S., & Wichstrøm, L. (2023). Social skills and symptoms of anxiety disorders from preschool to adolescence: A prospective cohort study. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*.

Hawkins, G. T., Chung, C. S., Hertz, M. F., & Antolin, N. (2023). The school environment and physical and social-emotional well-being: implications for students and school employees. *Journal of School Health*, 93(9), 799-812.

Jozsa, K., Wang, J., Barrett, K. C., & Morgan, G. A. (2014). Age and Cultural Differences in Self-Perceptions of Mastery Motivation and Competence in American, Chinese, and Hungarian School Age Children. *Child Development Research*, 2014(1), 803061. <https://doi.org/10.1155/2014/803061>

Karaca, N. H., Gündüz, A., & Aral, N. (2011). Okul öncesi dönem çocuklarının sosyal davranışının incelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 4(2), 65-76.

Karakaya ED ve Salıcı O (2016). Isparta'da öğrenim gören 11-13 Yaş Gurubu Öğrencilerin Popüler Spor Branşları Hakkındaki Metaforik Algılarının Belirlenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*. 2016;2(3):855-69.

Kesebir, P., & Diener, E. (2008). In pursuit of happiness: Empirical answers to philosophical questions. *Perspectives on Psychological Science*, 3, 117-125.

Keskin, Y., Coşkun Keskin, S., & Kirtel, A. (2019). Sociocultural education and empathy in early childhood: Analyzing the battle of Gallipoli. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 47(18), 1-18.

Kidger, J., Araya, R., Donovan, J., & Gunnell, D. (2012). The effect of the school environment on the emotional health of adolescents: a systematic review. *Pediatrics*, 129(5), 925-949.

Koch, A. B. (2018). Children's perspectives on happiness and subjective well-being in preschool. *Children & Society*, 32(1), 73-83.

Koç, N., & Sungurtekin, Ş. (2023). Promoting preschool children's social-emotional learning skills through creative drama integrated music activities. *International Online Journal of Primary Education*, 12(3), 210-227.

Koshy, B., Srinivasan, M., Srinivasaraghavan, R., Roshan, R., Mohan, V. R., Ramanujam, K., ... & Kang, G. (2024). Structured early childhood education exposure and childhood cognition—Evidence from an Indian birth cohort. *Scientific Reports*, 14(1), 12951.

Kwaśniewska-Paszta, S. (2021). Developing empathic sensitivity in younger children. *Society Register*, 5(2), 109-126.

Laevers, F. (2005). Deep-level-learning and the experiential approach in early childhood and primary education. *Katholieke Universiteit Leuven Research Centre for Early*.

Liu, Y. (2023). The Influence of Music Activities on Children's Creative Thinking Development. In *SHS Web of Conferences* (Vol. 180, p. 04001). EDP Sciences.

Ma, X., Xiong, S. Q., Zhang, X. Y., Hu, Q. J., Li, S., & Tao, Y. C. (2024). Influence of musical activities on the prosocial behaviors of preschool children. *Psychology of Music*, 52(5), 595-607.

Malakcioğlu, C. (2022). *Beş yaşındaki çocukların, ebeveynlerinin ve öğretmenlerinin empati düzeyleri ile çocukların duygulanımları arasındaki ilişkiler* [Yüksek lisans tezi] Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Marbina, L., Mashford-Scott, A., Church, A. & Tayler, C. (2015). *Assessment of Wellbeing in Early Childhood Education and Care: Literature Review*. Victorian Curriculum and Assessment Authority, www.vcaa.vic.edu.au adresinden erişilmiştir.

Martin, A. J., et al. (2020). *A review of the provision of social and emotional learning in Australia, the United States, Poland and Portugal*. Journal of Relationships Research. Cambridge University Press.

Mashford-Scott, A., Church, A., & Tayler, C. (2012). Seeking children's perspectives on their wellbeing in early childhood settings. *International journal of early childhood*, 44(3), 231-247. doi: 10.1007/S13158.012.0069-7

- Mayr, T., & Ulich, M. (2009). Social-emotional welll-being and resilience of children in early childhood settings-PERIK: An empirically based observation scale for practitioners. *Early Years. An International Journal of Research and Development*, 29(1), 45-57. <http://doi: 10.1080/095.751.40802636290>
- McKelvie-Sebileau, P., Swinburn, B., Glassey, R., Tipene-Leach, D., & Gerritsen, S. (2023). Health, wellbeing and nutritional impacts after 2 years of free school meals in New Zealand. *Health Promotion International*, 38(4).
- McConatha, J. T., Rieser-Danner, L., Harmer, K., Hayta, V., & Polat, T. S. (2004). Life satisfaction in three countries. *Psychological Reports*, 94(3), 795-806.
- Miller, J. G. (1984). Culture and the development of everyday social explanation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 46(5), 961-978.
- Moharamkhani, M., Rassouli, M., Mojen, L. K., Respini, D., Aghebati, A., & Ashrafizadeh, H. (2023). Assessing effects of mandala painting on anxiety of 9-14-year-old children with cancer. *Advances in Integrative Medicine*, 10(1), 8-14.
- Moula, Z., Powell, J., & Karkou, V. (2022). The impact of art therapy on children's well-being. *Children*, 9(6), 890.
- Muzafferoglu, L. (2019). *Lise öğrencilerinin duygusal zeka, aleksitimi ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. T.C. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Najprzedszkole. (2024). *Preschool Programme Overview*. Retrieved from <https://najprzedszkole.pl/en/program>
- Niezgoda, A., Szutowski, D., & Szulczyńska, J. (2017). Exploring the cultural differences in Polish and Turkish companies. *International Journal of Humanities and Social Science Invention*, 6(3), 62-69.
- Nix, R. L., Bierman, K. L., Heinrichs, B. S., Gest, S. D., Welsh, J. A., & Domitrovich, C. E. (2016). The randomized controlled trial of Head Start REDI: Sustained effects on developmental trajectories of social-emotional functioning. *Journal of consulting and clinical psychology*, 84(4), 310.
- O'Connor, A., Blewitt, C., Nolan, A., & Skouteris, H. (2018). Using Intervention Mapping for child development and wellbeing programs in early childhood education and care settings. *Evaluation and program planning*, 68, 57-63.
- Özbal, G. Ö., & Gönen, M. (2023). Okul öncesi dönem çocuklarında empati ve prososyal davranışların geliştirilmesine yönelik deneysel bir araştırma. *Eğitim ve Bilim*, 48(215).
- Öztekin, H. (2016). *Mutlu İnsanların Küçük Sırları*. Nokta e-kitap
- Öztürk, Abdülkadir. (2014). Sosyal Kaygıyı Açıklayan Yaklaşımlar. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(48), 15-26.
- Ponelién, R. (2018). Preschool-age children's education by art: problems and possibilities. *Problemy Wczesnej Edukacji*, 42(3), 134-143.
- Schimmack, U., & Diener, E. (2003). Predictive validity of explicit and implicit self - esteem for subjective wellbeing. *Journal of Research in Personality*, 37, 100-106.
- Seven, S. (2021). *Çocuk ruh sağlığı*. (5. Baskı) Ankara: Pegem Akademi
- Seggie, F. N., & Bayyurt, Y. (2015). *Nitel araştırma*. Anı yayıncılık.
- Sucuoglu, H., Özkal, N., Demirtaş, V. Y., ve Güzeller, C. O. (2015). Çocuğa yönelik anne baba ilgisi ölçeğinin geliştirme çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 242-263.
- Storli, R., & Hansen-Sandseter, E. B. (2019). Children's play, well-being and involvement: How children play indoors and outdoors in Norwegian early childhood education and care institutions. *International Journal of Play*, 8(1), 65-78.
- Strayer, J., & Roberts, W. (2004). Empathy and observed anger and aggression in five-year-olds. *Social Development*, 13(1), 1-13.
- Sweijen, S. W., Te Brinke, L. W., van de Groep, S., & Crone, E. A. (2023). Adolescents' trust and reciprocity toward friends, unknown peers, and community members. *Journal of Research on Adolescence*, 33(4), 1422-1434.
- Tavşancıl, E., & Aslan, E. (2001). *Content analysis and application examples*. Epsilon Yayınları: İstanbul
- Taylor, Z.E., Eisenberg, N., Spinrad, T.L., Eggum, N.D., & Sulik, M.J. (2013). The relations of ego-resiliency and emotion socialization to the development of empathy and prosocial behavior across early childhood. *Emotion*, 13(5), 822-831.
- Tezel, M. (2023). *60-72 aylık çocukların sosyal-duygusal iyi oluşlarını ölçmeye yönelik çocuk-anne-öğretmen ölçeklerinin geliştirilmesi ve çocukların sosyal-duygusal iyi oluşlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ullman, C., & Tatar, M. (2001). Psychological adjustment among Israeli adolescent immigrants: A report on life satisfaction, self-concept, and self-esteem. *Journal of Youth and Adolescence*, 30(4), 449-463.
- UNICEF. (2014). Türkiye'de çocukların gözünden çocuğun iyi olma hali alanlarının ve göstergelerinin tanımlanması ve

değerlendirilmesi. *Türkiye Ofisi*.

- Vaish, A., Carpenter, M., & Tomasello, M. (2009). Sympathy through affective perspective taking and its relation to prosocial behaviour in toddlers. *Developmental Psychology*, 45(2), 534–543.
- Van der Veen, B. L. L. M., van der Veen, S. J. M. M., & van der Veen, D. J. M. L. (2023). Children's shyness and physiological arousal to a peer's social stress. *Developmental Science*.
- Victorian Early Years Learning and Development Framework (2016). For all children from birth to eight years. Department of Education and Training. 19 Aralık 2024 tarihinde 111 <https://www.education.vic.gov.au/Documents/childhood/providers/edc-are/veylframework.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Vudalı, V. (2014). *The impact of emotional education on preschoolers' behaviours* (Doctoral dissertation, Eastern Mediterranean University (EMU)-Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ)).
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, M. A. (2010). *Sokakta çalışan ve çalışmayan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin benlik saygısı, yaşam doyumu ve depresyon düzeylerinin incelenmesi (Diyarbakır ili örneği)*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi] İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Zadworna, M., Kossakowska, K., & Renshaw, T. L. (2023). Measuring subjective wellbeing in a school context: A Polish version of the Student Subjective Wellbeing Questionnaire. *School Mental Health*, 15(1), 231-246.
- Zaff, J. F., Smith, D. C., Rogers, M. F., Leavitt, C. H., Halle, T. G., & Bornstein, M. H. (2003). *Holistic well-being and the developing child. In Well-Being: positive development across the life course* (pp. 23-32). Psychology Press.
- Zekioğlu, A., Tatar, A., & Ayhan, D. The Importance of Physical Activity in Terms of Mental Health: Investigating the Role of Regular Physical Activity in the Relationships Between Happiness, Mental Well-Being, Stress, Anxiety, and Depression. *Eurasian Journal of Sport Sciences and Education*, 6(2), 128-142.
- Zheng, Y. (2023). Promoting the personal development of children through art education. *Journal of Contemporary Educational Research*, 7(4), 97-102.
- Wassell, E., & Dodge, R. (2015). A multidisciplinary framework for measuring and improving wellbeing. *Int. J. Sci. Basic Appl. Res*, 21(1), 97-107.
- Woldu, H. G., Patel, C., & Crawshaw, J. R. (2013). A comparative analysis of cultural value orientations of Polish and Turkish employees: implications for international human resource management. *The International Journal of Human Resource Management*, 24(12), 2452-2471.
- Woolrych, T. (2020). *Authentic empathy: A cultural basis for the development of empathy in children*. University of Wollongong.

Cross-Cultural Examination of Preschool Children's Perceptions of the Concept of Well-Being: A Comparison between Türkiye and Poland

Nesrin AKBAYRAK

INTRODUCTION AND PURPOSE

This study aims to examine preschool children's perceptions of the concept of well-being and to explore the cross-cultural similarities and differences in these perceptions.

LITERATURE REVIEW

An individual achieves healthy development while living in harmony with the environment through emotions. Emotions hold a significant place in human life, and individuals regulate their social relationships through emotions (Muzafferoğlu, 2019; Cheng & Lam, 2010; Yıldız, 2010; Çeçen, 2008; Kesebir & Diener, 2008; Gilman & Huebner, 2006; Cha, 2003; Diener et al., 2003; Schimmack & Diener, 2003; Ullman & Tatar, 2001; Diener & Diener, 1995; Coopersmith, 1967). The foundations for expressing emotions and becoming a happy individual are established during the preschool period, which is of fundamental importance for children's well-being levels. The preschool period supports children's development by helping them acquire basic knowledge and skills, maximizing their potential with the support of their immediate environment, and promoting positive and secure growth (Marbina et al., 2015; Sucuoğlu et al., 2015; Ekinci Vural, 2006). Dwivedi and Brinley Harper (2004) define the concept of well-being in children as having emotional, creative, cognitive, and psychological health, being able to establish and maintain positive relationships with others, initiating and completing individual activities independently, distinguishing between right and wrong, showing empathy, and making efforts to cope with challenging situations appropriate for their age group, as well as learning to cope with adversity.

Psychological well-being, as in every stage of life, is also highly important during the preschool period. It is crucial that children develop strong personalities, become self-sufficient, and learn actions they can take in response to difficult and stressful situations during the foundational preschool years, which are fundamental to development. This will enable children to cope with stress caused by adverse situations, enhance their psychological resilience, and lay the foundation for raising healthy generations that will be influenced by their future lives (Barankin & Khanlou, 2007). There is an increasing awareness in the literature about the importance and necessity of psychological well-being in children. However, the presence of numerous factors influencing children's psychological well-being makes further research necessary. Moreover, establishing a general framework regarding psychological well-being in children and providing a comprehensive definition in the literature is seen as an urgent need, which could shed light on future studies and contribute to the field.

METHODOLOGY

This research is a qualitative study employing a phenomenological design to examine the cross-cultural perceptions of the concept of well-being among preschool children in Türkiye and Poland. The study involved 100 preschool

children from Türkiye and Poland, aged 5-6 years. The research was conducted as part of an e-Twinning project. Data were collected before and after the activities using a semi-structured interview form developed by the researcher, with expert opinions incorporated. The development of the questions was informed by a review of the relevant literature. The survey was adapted for online use via Google Forms and was distributed to both Polish and Turkish participants. To ensure that Polish participants could understand the questions, they were prepared in Polish, the common language. For the Turkish participants, the questions were prepared in Turkish. The study was conducted over a period of ten weeks, three days each week, and the entire educational process was planned accordingly. Based on the literature review on well-being and expert opinions, activities were designed around the themes of 'Children's self-awareness and well-being, multifaceted well-being, healthy living, environmental awareness, and living in nature,' taking into account the diversity of activities and making relevant planning for the activities.

RESULTS, CONCLUSION AND SUGGESTIONS

Upon evaluating the results, it can be concluded that the well-being awareness of preschool children in Türkiye and Poland is similar, and they engage in similar activities to enhance their well-being levels. This suggests that, regardless of the country, activities that benefit children are the same. Aysan (2019) found in their study that the subjective well-being levels of Türkiye and Poland were at the same level, which supports the findings of this research. The study has certain limitations. Since data were collected within the scope of the e-Twinning project, gathering data from children in different countries was only possible with the support of teachers. In future studies, direct interaction with children and their families could be conducted. Additionally, the research was carried out with typically developing children in preschool institutions, and future studies could also include children with special needs. In addition to these suggestions, special programs that support well-being in children could be developed. Parent-teacher support training, which plays a significant role in children's development, could be provided. Furthermore, a well-being teacher's handbook could be prepared to assist teachers in supporting children's socio-emotional well-being in the classroom.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZNİ

Etik kurul izni alınan kurum adı: Uludağ Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu

Etik kurul izni tarihi ve sayısı: 23.02.2024 tarih ve 2024-2 oturum kararı

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Araştırma tek yazarlı olduğu için yazarın katkısı %100'dür.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı bulunmamaktadır.

Bu makaleye atıf yapmak için / To cite this article:

Albayrak, N. (2025). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının İyi Oluş Kavramına Yönelik Görüşlerinin Kültürlerarası İncelenmesi: Türkiye-Polonya Karşılaştırması. *Temel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5 (1): 83-98. doi: 10.55008/te-ad.1620889